

INKOM 110821-

24 OKT 77 1754 77

LÄNSSTYRELSEN
STOCKHOLMS LÄNTillhör kommunfullmäktiges
i Norrtälje kommun beslut
1977-08-31, § 178Bengt Strandberg
Sekreterare

Beskrivning tillhörande förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Backen, Björnen, Tullen m fl samt del av Stockholmsvägen i Norrtälje församling och kommun, upprättat å stadsarkitektkontoret, Norrtälje i juni 1976. Reviderat febr 1977.

Presentation

Förslaget åskådliggöres av stadsplanekarta med tillhörande stadsplanebestämmelser och belyses dessutom på särskild illustrationskarta.

Planområdets läge och omfattning.

Planområdet utgör den vitala del av Norrtäljes centrum, som från Stockholmsvägens korsning av Norrtäljeån i norr spänner över det gamla affärsstråket Esplanaden-Tullportsgatan, följande Stockholmsvägen söder ut fram till Gustavslund, ett f d ålderdomshem. Planområdet innefattar Stockholmsvägen med vissa gatuanslutningar på ett avsnitt av ca 400 meter söder om Norrtäljeån och därmed den knutpunkt för handel och samfärdsl, som bl a markeras av kvartersnamnet Tullen. Därtill innefattas kvarteret Uttern, Norrtäljes badhus, samt kvarteren Backen och Björnen, delar av ett svårtillgängligt och bergigt terrängparti med stora nivåskillnader, begränsat av Stockholmsvägen, Sveagatan och Kungsgatan.

Aktuell plansituation.

För området gäller stadsplan fastställd av Kungl Maj:t 24 augusti 1914, 13 november 1925, 27 mars 1942, 2 december 1949 och 9 december 1949 samt av länsstyrelsen 25 januari 1929 och 18 februari 1950. Gällande plan är delvis av gammalt datum och måste med nödvändighet förnyas. Härtill kommer att den under 1973 i samarbete med vägverket företagna planutredningen avseende Stockholmsvägens sträckning genom området förutsätter planändringar. Detta förhållande har tagit sig konkret uttryck i ett nu rådande byggnadsförbud för kvarteren Backen, Björnen och Tullen. Planutredningens tankegångar har givits stöd i den av kommunfullmäktige under 1975 antagna kommunodelsplanen för Norrtälje tätort. Därvid har också kvarteren Backen, Björnen och Tullen redovisats som i huvudsak arbetsområden. För området öster om Stockholmsvägen gäller också äldre stadsplan, där fråga om planändring aktualiserats av bl a antagen kommunodelsplan. Byggnadsförbud har därför begärts för kvarteren Jupiter, Verkstaden samt del av kvarteret Venus, medan kvarteret Minerva redan underkastats ett formellt planändringsförslag.

Förslagets huvudsakliga syfte.

Kommundelsplanen pekade på ett tänkbart varuhusläge i kvarteret Tullen. Fortsatta utredningar har emellertid visat, att kvarterets möjligheter härvidlag är snävt begränsade. Vidare

har korsningen Esplanaden-Stockholmsvägen bedömts hårt ansträngd redan på grund av den veckoslutstrafik som fritidsboendet i Roslagen alstrar. Det synes därför ur plansynpunkt lämpligt att hänvisa ett framtida varuhus eller köpcentrum enligt det andra alternativ som förordas i kommundelsplanen, nämligen Bangårdsområdet. Kvarteret Tullen kan därmed friläggas för den statliga förvaltning för bl a polismyndigheten, som inte utan svårigheter tidigare planerades i kvarteret Backen. Kvarteret Backen och delar av kvarteret Björnen m m kan därmed frigöras för en målmedvetet utformad radhusbebyggelse med höga miljökvaliteter.

Markbeskaffenhet.

Planområdet ligger i norrsluttning. De kraftiga nivåskillnaderna söder om Kungsgatan utgör tillsammans med det här allmänt förekommande frilagda berget samt värdefulla bestånd av lövträd ett friskt naturinslag som i väsentliga delar måste tillvaratas. Mot Stockholmsvägen och Sveagatan ligger marken mera tillgänglig, men kännetecknas fortfarande av nivåskillnader och ytligt berg. Kvarteret Tullen inrymmer i söder ytligt berg. Marken faller mot norr undan ca 4 meter medan berggrunden faller betydligt mer. Grundförhållandena synes dock även här vara goda. Några större lövträd dominerar tillsammans med ett 40-tal parkeringsplatser den plana marken norr om kvarteret Tullen.

Byggnads- och fastighetsförhållanden, kulturhistoriska aspekter.

Kvarteret Tullen inrymmer dels ett modernt hyreshus å tomten nr 8 och dels gammal bostadsbebyggelse å tomterna 1, 2, 3 och 6. Tomten nr 1 inrymmer Barthelssonska gården, ett särpräglad trähus från början av 1800-talet med odiskutabla kulturhistoriska förtjänster. Huset måste rivas eller flyttas fram för allt på grund av Stockholmsvägens framtida utbyggnad. Fastigheten ägs liksom tomten nr 6 av byggnadsfirman A Diös. Tomten nr 2 är privatägd och inrymmer ett mindre bostadshus. Tomten nr 3 ägs av kommunen och inrymmer bl a ett mindre hyreshus med låg standard.

Det område innefattande bl a kvarteret Backen och delar av kvarteret Björnen som är aktuellt för nyexploatering, ägs dels av staten genom byggnadsstyrelsen, dels av kommunen och dels av byggnadsfirman A Diös. Befintlig bebyggelse, som i allt väsentligt kvarstått sedan seklets början trots den radikala planändringen från 40-talets slut, är numera rivningsmogen.

Bland den rivningsmässiga bebyggelsen har tre byggnader tillmätts visst kulturhistoriskt värde. Dessa byggnader har nogsamt undersökts och beskrivits i en av kommunstyrelsen och länsantikvarien initierad inventering, utförd 1975. Inom planområdet finns inga registrerade eller i övrigt kända fasta fornlämningar.

Trafikförhållanden.

Stockholmsvägen utgör den alltfört dominerade genomfarten i Norrtälje. Även om Lommarleden bygges som ny genomfart för fram för allt nordsydlig trafik under 80-talet, bedöms Stockholmsvägen komma att öka i betydelse relativt dagsläget, framför allt i det centrala avsnittet på ömse sidor om Norrtäljeån. Bedömningen återspeglas i förslaget, som i den 1980 planerade ombyggnaden redovisar fyra körfält i det aktuella avsnittet samt nära nog fullständig separering av gång- och cykeltrafik. Fyra gatuanslutningar till Stockholmsvägen måste ges ökad dignitet bl a till följd av att vissa anslutningar inom och utom planområdet avstängs. (Kungsgatan, Tullportsgatan, Stegelbäcksgatan, Lundsmansgatan) De fyra anslutningarna ligger i Sveagatan, Lennart Torstenssons väg, Galles Gränd och Esplanaden. En tunnel under Stockholmsvägen i stråket Tullportsgatan- Esplanaden är inte bara ett angeläget behov ur trafiksäkerhetssynpunkt, utan kan även ge Stockholmsvägen ett icke oväsentligt kapacitetstillskott till följd av färre trafikstörningar. Den gång- och cykeltrafik, som idag konkurrerar med biltrafiken om utrymmet på bron över Norrtäljeån, får dels en separat bro över Norrtäljeån norr om kvarteret Minerva, (redovisat i särskilt förslag) dels den befintliga bron i Trädgårdsgatans korsning av ån.

Förslaget avseende Stockholmsvägen.

Stockholmsvägen ges i förslaget en sträckning, som helt överensstämmer med ovannämnda planutredning. Profilen har dock bl a av hänsyn till lutningskrav vid föreslagna busshållplatser föreslagits justerad. Redovisade cykel- och gångvägar torde väl tillgodose rimliga krav på trafiksäkerhet.

Förslaget avseende polishuset.

Byggnadskvarteret Tullen har givits form och innehåll, som väl ansluter till den arkitektutredning, som byggnadsstyrelsen genom ELLT arkitektkontor låtit utföra. Arkitektutredningen har på ett övertygande sätt visat hur olika funktionskrav och krav på anpassning till omgivande bebyggelsemiljöer kunnat uppfyllas. Förvaltningen avses innehålla lokaler för polismyndighet, åklagarmyndighet, lokal skattemyndighet samt kronofogdemyndighet. Huset tänkes i en första etapp uppfört som en tre till fyra våningar hög byggnad utefter kvarterets norra och östra sidor samt ett garageplan mot Kungsgatan. Huset angöres från Esplanaden. En senare etapp tänkes bestå i en påbyggnad av garaget. Vid utformningen har särskild vikt tillmätts ambitionen att finna uttryck för öppenhet och avspända, serviceinriktade relationer till allmänheten. Förslaget redovisar även möjligheten att tillgodose anläggningens hela parkeringsbehov i en underbyggd gård. Härmed kunde också möjligheter till dubbelutnyttjande av parkeringsplatser för det närmaste bostadshusets behov tillskapas. En rad relativt stora träd föreslås planterade i gräns mot tomten nr 8.

Förslaget avseende bostadsområdet.

Det föreslagna bostadsområdet i kvarteret Backen och Björnen redovisas dels som två trappade radhuslängor i två våningar på ömse sidor om en gemensam entréväg, dels som två mindre grupper, en mot Sveagatan och en mot Kungsgatan.

Tillfarter: Området angöres dels från Sveagatan och dels från Kungsgatan. Vid vändplatserna föreslås korttids- och besöksparkering ordnad.

Parkering: Förutom angöringsparkering föreslås parkeringsbehovet tillgodosett i två parkeringsplan under bostadshuset vid Kungsgatan och, som ytparkering, framför detsamma. Härmed uppnås ett platsantal som mer än väl tillgodoser bostadsområdets behov, vilket förhållande bör utnyttjas för behov alstrade i kvarteren Råven och Tullen.

Lekplatser: Den omväxlande terrängen i bostadsområdets mitt torde tillsammans med förekommande plana gångtytor ge rika möjligheter till lekaktiviteter.

Gångvägar: Området erhåller genom föreslagen cykel- och gångväg utefter Stockholmsvägens västra sida goda förbindelser med centrum m.m. Det gångvägsservitut som föreslås i områdets södra del förutsättes inbegripa cykeltrafik också över den gräns som markerar utfartsförbud.

Allmän och kommersiell service: Den ur trafiksäkerhetssynpunkt bäst belägna skolan för detta område torde på sikt bli Kvisthamraskolan, som nås med en trafikseparerad gångväg om drygt en kilometers längd. Närmaste livsmedelsbutik ligger i norra delen av undervåningen i bostadshuset å tomten nr 8 i kvarteret Tullen.

Vägtrafikbuller: Vägtrafikbullret från Stockholmsvägen måste noggrant beaktas vid planeringen av bostadsområdet. Radhuslängan utefter Stockholmsvägen måste av trafikbullerhänsyn utföras sammanhängande. Därtill krävs, att Stockholmsvägens naturliga skärning snarare förstärks än utjämnas vid markbehandlingen och uppbyggnaden i kring radhuslängan, samt att de fönster som vetter mot Stockholmsvägen utföres normalstora eller mindre samt extra ljudisolerande. Det förutsättes, att längan utföres med genomgående lägenheter, som ger skyddade uteplatser mot väster.

Teknisk försörjning

Omedelbart öster om kvarteret Björnens norra del ligger en transformatorstation. En utbyggnad av bostadsområdet som det illustrerats, förutsätter att ny station uppföres i på kartan angiven hörna av den överbyggda gårdens markvåning. Beträffande VA-ledningar synes mera omfattande anläggningsarbeten endast komma ifråga vid och norr om gångtunnel under Stockholmsvägen.

Övrigt

Föreslaget allmänt ändamål för tomten nr 7 i kvarteret Vinden syftar på längre sikt till en samordning med framtida verksamhet i Gustavslund, men också till en upprustning av den framledes viktiga korsningen Sveagatan-Grossgårdsgatan.

Lennart Torstenssons väg erhåller i förslaget dubbelriktad anslutning till Stockholmsvägen. Härför krävs relativt sett dyrbara markingrepp i kvarteret Verkstaden, samtidigt som kvarteret Växtriket ges ett mindre marktillskott.

Utfartsförbudet i kvarteret Jupiters västra gräns medför, att tomterna nr 1 och 15 inte kan påräkna direkt anslutning till Stockholmsvägen sedan denna utförts i sitt nya läge. Även tomterna 3, 10 och 15 i kvarteret Verkstaden måste ges indirekt anslutning till Stockholmsvägen. Tullportsgatan redovisas med vändplats vid tomten nr 1 i kvarteret Jupiter. Påbörjad planutredning för kvarteret Jupiter och Verkstaden samt del av kvarteret Venus torde komma att klargöra hur tillfartsfrågorna bör lösas på ett till planerad markanvändning anpassat sätt.

Övriga regleringar i förslaget synes närmast vara av formell karaktär, utan långtgående praktisk betydelse.

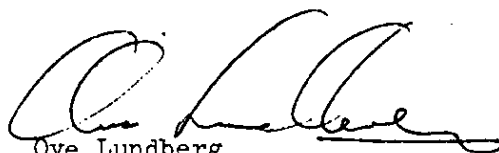
Samråd

Föreliggande förslag har föregåtts av planutredningar, vari samråd skett medvägförvaltningen, byggnadsstyrelsen, samt byggnadsfirman A Diös. Förslaget har förelagts kommunens planeringskommitte för bedömning.

Norrtälje i juni 1976

Björn Cederström
Stadsarkitekt

Ove Lundberg
Stadsplaneingenjör

Tillägg med anledning av i februari 1977 företagen revidering av förslaget.

Under utställningstiden inkomna erinringar föreslås i viss utsträckning tillgodosedda genom ändringar i förslaget. Dessutom kompletteras ärendet med utredningsmaterial för området öster om Stockholmsvägen.

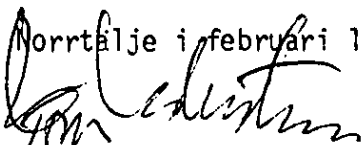
Företagna ändringar i förslaget är följande:

Tomt nr 7 i kvarteret Vinden utgår ur förslaget, dock tillkommer utfartsförbud mot gata för del av fastigheten. Reservat

för gångväg i kvarteret Björnens södra del ersättes av gångbana å gatumark. Föreslagen byggnad för bostads och parkeringsändamål i kvarteret Björnens norra del omformas. Intilliggande transformatorstation bibehålles å specialområde. Stockholmsvägens sektion breddas, bl a med justering av anslutande kvartersgränser m m i kvarteren Björnen, Backen och Tullen. Gatuhöjder i Stockholmsvägen justeras. Föreslagna busshållplatser i Stockholmsvägen vid kvarteren Tullen och Jupiter utgår. Buss-hållplats i Esplanaden vid kvarteret Haren alternativt i Trädgårdsgatan vid kvarteret Uttern tillkommer. Härvid kan ett å kartan angivet mindre markingrepp vid kvarteret Haren komma att erfordras. Parkeringsområde, norr om kvarteret Tullen, tillkommer. Utfartsförbud för begränsad del av kvarteret Växtrikets gräns mot Stockholmsvägen tillkommer. Här förutsatta ändringar illustreras av särskild utredningsskiss för del av tomten nr 23 i Växtriket; Gulf bensinstation. Lennart Torstenssons väg erhåller ny sträckning, med ett mindre markintrång i kvarteret Verkstaden än tidigare förslag förutsatt. Vändplats i Tullports-gatan utgår och ersättes av gata genom kvarteret Jupiter. Sist-nämnda förändring anges endast illustrativt på plankartan. Samtidigt förberedes formellt planförslag för kvarteren Jupiter, Verkstaden och del av Venus med skissförslag till plan för nämnda område som grund.

Företagna ändringar i förslaget har föregåtts av samråd med berörda markägare.

Norrtälje i februari 1977

Björn Cederström
Stadsarkitekt

Ove Lundberg
Stadsplaneingenjör